

PM 2009:82 RI (Dnr 001-432/2009)

Säkerhetskontroller vid fullmäktige- och nämndsammanträden (SOU 2009:9)

Remiss från Finansdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande
Som svar på remissen "Säkerhetskontroller vid fullmäktige- och nämndsammanträden (SOU 2009:9)" hänvisas till denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har i en skrivelse till regeringen hemställt om möjlighet att kontrollera/kroppsvisitera åhörare vid kommunfullmäktiges sammanträden. Även Göteborgs stad har hemställt om att en utredning ska tillsättas med syfte att lägga fram förslag till en lag om säkerhetskontroll vid kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges sammanträden.

Regeringen beslutade den 29 april 2008 att tillsätta en utredning med uppdrag att analysera och vid behov lämna förslag till säkerhetshöjande åtgärder vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Finansdepartementet har remitterat betänkande Säkerhetskontroller vid fullmäktige och nämndsammanträden (SOU 2009:9) till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att förslaget med möjlighet till säkerhetskontroll vid fullmäktige- och nämndsammanträden i stort uppfyller den hemställan som staden gjorde till regeringen om möjlighet till att kontrollera åhörare vid fullmäktigesammanträden.

Det kan ur Stockholms stads perspektiv vara ogörligt för fullmäktiges ordförande att ta ställning till säkerhetskontroll vid stadens nämnders offentliga sammanträden. Stadsledningskontoret föreslår att det bör vara sammanträdet ordförande som ska fatta beslut om säkerhetskontroll.

Mina synpunkter

Denna statliga utredning berör en oerhört viktig demokratifråga. Sverige har en fast förankrad demokrati, en demokrati baserad på rättigheter och skyldigheter som är djupt rotad i människors medvetande. Tyvärr har det vid ett antal tillfällen funnits individer som med våld eller med hot om våld försöker påverka förtroendevalda, vilket därmed sätter demokratin ur spel. Medborgare som har åtagit sig en viktig uppgift som förtroendevald måste uppleva en trygghet i sitt förtroendemannskap.

Jag vill samtidigt poängtera vikten av att vi i Sverige bibehåller en öppen demokrati. Det får aldrig bli ett säkerhetsarbete som upprättar vattentäta skott mellan medborgare och politiker. Det är också viktigt att bejaka medborgarnas personliga integritet vid säkerhetskontroller. Den balansgången mellan säkerheten vid stadens möten och den personliga integriteten är en av vår utmaning.

Stockholms stad har lämnat in en hemställan till regeringen vilket har lett fram till denna statliga utredning. Utredningen klarlägger vad som får göras och hur det ska gå till. Utgångspunkten har varit att använda rutinerna från Riksdagen och domstolar. I författningsförslaget framgår att det är fullmäktiges ordförande eller ersättare som får fatta beslut om säkerhetskontroll och om sådant beslut inte kan avvaktas får beslutet fattas av den som ska vara ordförande vid sammanträdet. Stockholm stad har fjorton stadsdelsnämnder med offentliga möten, vilket innebär över hundra offentliga sammanträden per år.

Jag anser att ur Stockholms stads perspektiv kommer det att vara svårt för fullmäktiges ordförande att ta ställning om säkerhetskontroll vid stadens nämnders offentliga sammanträden. Jag föreslår att det bör vara mötets ordförande som ska fatta beslut om säkerhetskontroll.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen ”Säkerhetskontroller vid fullmäktige- och nämndsammanträden (SOU 2009:9)” hänvisas till denna promemoria.

Stockholm den 30 april 2009

STEN NORDIN

Bilaga

Sammanfattning av betänkandet Säkerhetskontroller vid fullmäktige- och nämndsammanträden (SOU 2009:9)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Stockholms stad har i en skrivning till regeringen hemställt om möjlighet att kontrollera/kroppsvisitera åhörare vid kommunfullmäktiges sammanträden. Även Göteborgs stad har hemställt om att en utredning ska tillsättas med syfte att lägga fram förslag till en lag om säkerhetskontroll vid kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges sammanträden.

Regeringen beslutade den 29 april 2008 att tillsätta en utredning med uppdrag att analysera och vid behov lämna förslag till säkerhetshöjande åtgärder vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Finansdepartementet har remitterat betänkande Säkerhetskontroller vid fullmäktige och nämndsammanträden (SOU 2009:9) till Stockholms stad för yttrande.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningens förslag till lag om säkerhetskontroller vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting har utformats efter mönster av de lagar som gäller för säkerhetskontroller i riksdagen och i domstolarna.

Förslaget innebär att säkerhetskontroll ska få anordnas om det vid ett offentligt sammanträde finns anledning att befara att brott kommer förövas som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

Hur stor risken för brott måste vara för att en säkerhetskontroll ska kunna beslutas har inte ansetts kunna anges generellt. Det måste dock finnas indikation på en säkerhetsrisk där exempelvis skjutvapen, sprängämnen, tillhyggen eller knivar bedöms vara är troliga brottsverktyg. Även om det således fordras en viss konkretisering av säkerhetsrisken har avsikten inte varit att kravet ska ställas alltför högt.

Beslut om säkerhetskontroll ska avse visst sammanträde och fattas av fullmäktiges ordförande, ersättare eller annan som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Beslutet ska föregås av samråd med polismyndighet. Beslutet ska inte kunna överklagas.

En säkerhetskontroll ska ledas av polis men kunna utföras av ordningsvakter. Det ankommer på ansvarig polismyndighet att efter omständigheterna ta ställning till huruvida dess ledningsfunktion ska utövas genom att polis närvarar vid kontrollen eller om den kan utövas på annat sätt.

Säkerhetskontroll ska omfatta besökare till sammanträdet och genomföras som en allmän inpasseringskontroll. Syftet med kontrollen är att eftersöka vapen och andra farliga föremål. Kontrollen får omfatta kroppsvisitation och undersökning av väskor, paket m.m. med hjälp av teknisk utrustning som exempelvis s.k. larmbågar, handhållna metalldetektorer och röntgenmaskiner.

Manuell kroppsvisitation, dvs. en undersökning där kontrollpersonalen för hand letar efter otillåtna föremål, får endast ske om det finns särskilda skäl för åtgärden och ska i sådant fall utföras av polisman eller av ordningsvakt som polismyndigheten särskilt har godkänt för uppgiften.

En säkerhetskontroll kommer i huvudsak att bekostas av den kommun eller det landsting som beslutat om kontrollen. Således ska kostnader för ordningsvakter och teknisk apparatur, som

t.ex. metalldetektorer bäras av det beslutande organet. Polisen belastas endast till den del polisresurser tas i anspråk för samråd och ledning.

Stadsledningskontoret anser att förslaget med möjlighet till säkerhetskontroll vid fullmäktige- och nämndsammanträden i stort uppfyller den hemställan som staden gjorde till regeringen om möjlighet till att kontrollera åhörare vid fullmäktigesammanträden.

I författningsförslaget framgår att det är fullmäktiges ordförande eller ersättare som får fatta beslut om säkerhetskontroll och om sådant beslut inte kan avvaktas får beslutet fattas av den som ska vara ordförande vid sammanträdet. Stockholms stad har ett 30-tal nämnder varav 14 är stadsdelsnämnder som har en lokal anknytning och hanterar frågor som kan vara av känslig karaktär.

Det kan ur Stockholms stads perspektiv vara ogörligt för fullmäktiges ordförande att ta ställning om säkerhetskontroll vid stadens samtliga nämnders offentliga sammanträden. Stadsledningskontoret föreslår att det bör vara sammanträdets ordförande som ska fatta beslut om säkerhetskontroll.